

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0223U005313

Державний реєстраційний номер: 0123U100943

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-12-2023

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Обґрунтування заходів запобігання деградації екосистем України в умовах антропогенного тиску та експансії інвазивних видів

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416975

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 15, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442351070

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Президія Національної академії наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 700.000
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Обґрунтування заходів запобігання деградації екосистем України в умовах антропогенного тиску та експансії інвазивних видів (шифр: Біобезпека)

Назва роботи англійською:

Justification of the measures for prevention of degradation of ecosystems of Ukraine under anthropogenic pressure and expansion of invasive species (code: Biosecurity)

Реферат українською:

В межах тематики досліджень протягом 2023 р. проведено низку польових, лабораторних та експериментальних робіт за 3 напрямками (розділами), для кожного з яких було передбачено конкретні об'єкти дослідження та завдання. Проаналізовано та узагальнено усі наявні, а також додаткові нові дані щодо структури та складу (видового різноманіття) ряду модельних зооценозів для оцінки ступеня їх трансформації протягом певного часу; поповнено міжнародні (GBIF, iNaturalist) і національні бази даних (UkrBIN), колекції Інституту зоології. Уточнено ключові ознаки та визначено тренди зміни обраних екосистем; оцінено характер та інтенсивність впливу інвазивних видів (включно з паразитичними формами) на сучасне поширення та стан популяцій певних груп аборигенних тварин. Запропоновано науково обґрунтовані рекомендації протидії деградації регіональних зооценозів, збереження біорізноманіття фауни України в цілому, контролю експансії чужорідних видів та підтримання біологічної безпеки. Отримані результати свідчать про перспективність застосування комплексного, мультидисциплінарного підходу до вирішення сучасних проблем біологічної безпеки України.

Реферат англійською:

Within the scope of research performed in 2023, a number of field, laboratory and experimental works were carried out in three directions (sections), for each of which specific research objects and tasks were provided. All available, as well as additional new data on the structure and composition (species diversity) of a number of model zoocenoses were analyzed and summarized in order to assess the degree of their transformation over a certain period of time; international (GBIF, iNaturalist) and national databases (UkrBIN), collections of the Institute of Zoology have been replenished. The key features were clarified and the trends of change of the selected ecosystems were determined; assessed the nature and intensity of the impact of invasive species (including parasitic forms) on the current distribution and state of populations of certain groups of aboriginal animals. Scientifically based recommendations for prevention of the degradation of regional zoocenoses, preserving the biodiversity of the fauna of Ukraine as a whole, controlling the expansion of alien species and maintaining biological safety are offered. The obtained results indicate the perspective of applying a complex, multidisciplinary approach to solving modern problems of biological safety in Ukraine.

Індекс УДК: 574.4, 574.5;572.1/.4, 502.4(477), 574.4, 574.5;572.1/.4, 502.4(477)

Коди тематичних рубрик: 34.35.25, 34.35.51, 87.31.93

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Аністратенко Віталій В'ячеславович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: ЗВІТ про науково-дослідну роботу Обґрунтування заходів запобігання деградації екосистем України в умовах антропогенного тиску та експансії інвазивних видів"

Назва НТП англійською: Report on the scientific research : " Justification of the measures for prevention of degradation of ecosystems of Ukraine under anthropogenic pressure and expansion of invasive species" Очікувані результати:

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: 2.3.2. Дослідження фауни, флори і мікобіоти з метою збереження біотичного різноманіття тарасіонального використання ресурсів живої природи. Еволюційна систематика організмів, моніторингу біоіндикація стану наземних і водних екосистем 2.3.3. Біотехнології та нанобіотехнології. Клітинна та генетична інженерія. Геноміка таредаткування геномів. Біобезпека.

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Проаналізовано та узагальнено усі наявні, а також додаткові нові дані щодо структури та складу (видового різноманіття) ряду модельних зооценозів для оцінки ступеня їх трансформації протягом певного часу; поповнено міжнародні (GBIF, iNaturalist) і національні бази даних (UkrBIN), колекції Інституту зоології. Уточнено ключові ознаки та визначено тренди зміни обраних екосистем; оцінено характер та інтенсивність впливу інвазивних видів (включно з паразитичними формами) на сучасне поширення та стан популяцій певних груп аборигенних тварин. Запропоновано науково обґрунтовані рекомендації протидії деградації регіональних зооценозів, збереження біорізноманіття фауни України в цілому, контролю експансії чужорідних видів та підтримання біологічної безпеки.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

ІХ. Бібліографічний опис

Аністратенко О.Ю., Дегтяренко О.В., Аністратенко В.В., Фурик Ю.І. Чужорідні види молюсків в континентальних водоймах України: від першої реєстрації до теперішнього часу. Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 29). – Київ; Чернівці: Друк Арт, 2023. – С. 15–25.

Куцоконь Ю.К. Знахідки інвазивних чужорідних видів риб в Україні (2001 – 2020). Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 29). – Київ; Чернівці : Друк Арт, 2023. С. 240 – 250.

Шух А.Є., Куцоконь Ю.К. Інвазивні чужорідні види риб – деякі локації масового скупчення. Знахідки чужорідних видів рослин та тварин в Україні. (Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 29). – Київ; Чернівці : Друк Арт, 2023. С. 502 – 503.

Balashov I., Markova A.A. 2023. Further northward expansion of the invasive land snails *Monacha cartusiana* and *M. fruticola* (Stylommatophora: Hygromiidae) in Eastern Europe. *Folia Malacologica*, 31 (1): 32–42.
<https://doi.org/10.12657/folmal.031.005>

Duda-Saternus S., Kujawska J., Wojtaś E., Kozłowska A., Jamka K., Szeląg B., Babko R., Lagód G. 2023. A simplified method for determining potential heavy metal leached from sediments of stormwater and combined sewer systems–importance for public health. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*, 30(3): 455–461.
<https://doi.org/10.26444/aaem/170099>

Kaczor M., Bulak P., Proc-Pietrycha K., Kirichenko-Babko M., Bieganski A. 2023. The Variety of Applications of *Hermetia illucens* in Industrial and Agricultural Areas – Review. *Biology*, 12(1): 25.
<https://doi.org/10.3390/biology12010025>

Kostiushyn V, Vasyliuk O, Burlaka M, ..., Kutsokon I, Nekrasova O, Balashov I, Parkhomenko V, Anistratenko V, ... et al. 2023. Records of alien species in Ukraine. Version 1.3. Ukrainian Nature Conservation Group (NGO). Occurrence dataset <https://doi.org/10.15468/xfjq83> accessed via GBIF.org on 2023-11-18.

Kuzmin, Yu., Dmytriieva, I., & Svitin, R. 2023. *Icosiella neglecta* (Nematoda, Onchocercidae) in Ukraine: occurrence, hosts, morphological and molecular characterisation. *Zoodiversity*, 57(1): 75–92.
<https://doi.org/10.15407/zoo2023.01.075>

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Харченко Віталій Олександрович

д. б. н.

Перелік осіб-виконавців

Бабко Роман Вікторович

(д. б. н., 03.00.17)

Балашов Ігор Олександрович

(к. б. н., 03.00.08)

Кириченко-Бабко Марина Борисівна

(к. б. н.)

Кузьмін Юрій Ігорович

(д. б. н., 03.00.25)

Куцоконь Юлія Константинівна

(к. б. н.)

Харченко Віталій Олександрович

(д. б. н., 03.00.25)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кузьміна Т. А.

Телефон

+38 (050) 723-84-18

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

